

MAGYARÁG

1939. Junie 14

VIII. No. 163

1le

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

A totális államoknak számolniuk kell a legnagyobb ellenállással, ha egy államot megtámadnának

Eden nagy beszédben sürgette az oroszokkal való megegyezést

Eden tegnap a Groveparkban tartott konzervatív gyűlésen nagy beszédet mondott, amelynek során többek között a következőket jelentette ki:

— Az angol kormány elindult a békefront megvalósításának útján és többé nem fordulhat vissza erről az útról. Bármilyen ellenszenves legyen is egyesek előtt a Szovjetunió, az angolok nem feledhetik el, hogy Oroszország nem támadó és nem terjeszkedő szándéku hatalom. Márciustól az angol külpolitikában forradalmi változás következett be. A német csapatok bevonulása Prágába megdöbbentette az angol közvéleményt. Ettől az időtől Páris és London csak két lehetőség között választhatott: vagy belenyugszanak, hogy a totális államok országot, ország után foglalnak el, vagy megalkotják azoknak az államoknak blokkját, amelyek közösen hajlandók megvédeni függetlenségüket. A nyugati hatalmak ezt az utóbbit választották.

— A Lengyelországnak és Romániának adott garanciával olyan kötelezettséget vállaltunk, amelyhez hasonló hiába keresnénk történelmünkben. De meggyőződés, hogy az angol kormány helyesen cselekedett, amikor ezt a kötelezettséget vállalta. A totális államoknak számolniuk kell azokkal, hogy a leghatározottabb ellenállásba ütköznek, ha megkísérik még egy állam megtámadását.

— Az oroszokkal való egyezményt minél gyorsabban meg kell kötni, mert az csak a béke céljait szolgálja. Anglia és a Szovjetek között semmi ellentét nem áll fenn. Viszont a

támadó szándéku államokkal mindaddig nem lehet megegyezésre jutni, amíg azok biztosítékot nem adnak arra, hogy adott szavukat tiszteletben tartják.

Egy diszlakomán megmérgezték a japán-barát kínai kormányt

A borba csempészték be a mérget a tettesek

London, június 12. A Shanghaiból érkező jelentések szerint a japán hatóságok különös ügyben vezették be a vizsgálatot. A japán külügyminiszter tiszteletére Shanghai-ban díszvacsorát rendeztek s ezen a díszvacsorán megjelent a japán kormány több tagja, számos diplomata és más előkelőség. A vacsora résztvevői közül számosan mérgezés tünetei között súlyosan megbetegedtek. A hatóságoknak az a feltevése, hogy az egyik felszolgáló kínai pincér a borba mérget kevert. Ezt a kínait letartóztatták. A vizsgálat folyik.

Angol katonai küldöttség érkezett Ankarába

A francia kormány elfogadta a török javaslatot

Massigli, Franciaország ankarai követe tegnap ismét hosszabb kihallgatáson jelent meg Saracioglunál. A hivatalos jelentés szerint a megbeszélés a folyamatban levő francia-török szerződéssel volt kapcsolatos és annak során Massigli bejelentette, hogy a francia kormány teljes egészében elfogadja a török javaslatokat. A szerződés megszövegezését már a mai nap folyamán megkezdik és Saracioglu legkésőbb péntekig bejelenti a szerződés meg-

kötését.

A török Telor távirati iroda közlése szerint tegnap Ankarába érkezett egy angol katonai küldöttség is, amely a török nagyvezérkarral vette fel

az érintkezést, hogy egy esetleges konfliktus esetére a két ország hadserege közötti együttműködés alapvonalait megállapítsák.

Összeült a magyar képviselőház

Budapest, június 12. Hétfőn délelőtt tartotta meg az új képviselőház első formális ülését. A korelnök üdvözölte a megjelent új képviselőket, majd a

jegyző felolvasta a miniszterelnök átiratát. Az új parlament ünnepélyes megnyitása szerdán délelőtt zajlik le. Dél-előtt tíz órakor Serédy Jusztinián hercegprimás ünnepi szentmisét pontifikált a budavári koronázótemplomban. — majd az új képviselők a parlamentbe vonulnak és Horthy Miklós Magyarország kormányzója beszéddel megnyitja az új ülésszakot.

Hitler Bécsben

Tegnap Hitler egészen váratlanul Bécsbe érkezett. Este résztvett a bécsi operában Johann Strauss 75. születésnapja alkalmából rendezett diszlakomán.

Harminc vagon petroleum gyuladt ki a lecsapó villámtól

Borzalmas tüzvész Moreniben

Tegnap a déli órákban Moreni felett hatalmas vihar vonult át. Délután két órakor az egyik villám belecsapott az I.R.D.P. petroleumtársaság egyik hatalmas tártályába, amelyben szerencsére csak mintegy harminc vagon petroleum volt. A petroleum természetesen meggyulladt, de a mentőosztagoknak sikerült lokalizálni a tüzet, mielőtt az a közeli, jobban megtöltött tartályokra áttérjedhetett volna. A kár így is meghaladja az egymillió lejt.

Harmincéves menyasszony csábítási pere a huszonkét- éves vőlegény ellen

A törvényszék a különbségre való tekintettel felmentette a vádlottat

Nagyvárad, június 12. Furcsa csábítási pert tárgyalt tegnap a törvényszék, amely előtt G. Nicolae 22 éves boltiszolga állott vádlottként. A panaszos a fiatalember egykori menyasszonya, P. Paraschiva 30 éves szakácsnő volt, aki gyermeke apjának megbüntetéséért kérte a bíróságtól csábítás címén...

Szeretem a parkban

G. Nicolae két évvel ezelőtt költözött Nagyváradra. Otthon a család nagy nyomorban élt, a kis föld nem tudta eltartani a gyerekeket, akik a városba jöttek szerencsét próbálni. A fiatal G. hamarosan üstökön is ragadta a szerencsét: mint boltfőnök alkalmazást kapott egy vegyeskereskedésben és fizetésén kívül természetbeni lakást és ellátást is kapott. A legény meg volt elégedve sorsával és néhány hónap múlva már házassági tervekkel foglalkozott.

Mint boltiszolgát gyakran küldték haza gazdája lakására ahová csomagokat és üzeneteket vitt. A csomagokat rendszerint a kereskedő szakácsnője, P. Paraschiva vette át. A szakácsnő már harminc tavaszt látott, de csinos, kedves fehérnép volt s nyomban megnyerte a szolga tetszését. Az ismeretéből hamarosan szerelem fejlődött s a szakácsnő minden szabad idejét a szolgálattal töltötte. Együtt jártak vásárnaponként táncolni a korcsmákba, majd késő éjjelig sétáltak a parkban. Az éjjeli séták már a szerelem jegyét viselték magukon és élénk bizonyítékát szolgáltatatták annak, hogy szerelemeseknél a korkülönbség sem számít.

A szülők közbelépnek

Néhány nap múlva a szakácsnő könnyek között adta szerelmese tudomására, hogy anyának érzi magát. A legényt ez a közlés nagyon megrendítette és nyomban kijelentette, hogy feleségül veszi leendő gyermekének anyját. Szavát komolyan is vette és még aznap jeggyűrűt vásárolt a szakácsnőnek, majd hazautazott, hogy szüleivel is közölje eljegyzésének hírát.

Faluhelyen azonban mások a szokások, G. szülei módfelett felháborodtak, amikor meghúdták, hogy fiuk menyasszonya 8 évvel idősebb, mint a boldog vőlegény. Különösen G. apja ellenezte a házasságot és részletesen kifejtette fia előtt a nagy korkülönbség várható hátrányait, melyek később lehetetlenné teszik a boldog házasságot.

Ez az érv talán nem fogott volna a fiun, de a falubeliek, amikor tudomást szereztek a történetekről gunyolódni kezdtek vele. Egyesek tréfásan azt ajánlották, vegye el a falu leg

őregebb özvegyét, annak leg-
alább vagyona is van. A gunyt
már nem tudta elviselni a le-
gény és szülei tanácsára hall-
gatva, felbontotta az eljegy-
zést.

Tartásdij és csábítás

Ezek után a szakácsnő a rideg paragrafusok között keresett vigasztalást. Ügyvédje tanácsára kétfős pert indított hűtlen vőlegénye ellen. Az egyik keresetét tartásdíjért nyújtotta be a bírósághoz, ugyanakkor azonban feljelentést is tett G. ellen — csábítás címén.

A tartásdíj-pert hónapokkal ezelőtt tárgyalta a bíróság. Időközben megszületett a gyermek és a bíróság előtt C. férfiasan beismerte, hogy ő az apa. Kijelentette továbbá, — hogy hajlandó tartásdíjat is fizetni, mert gondoskodni ki-

ván gyermekéről. Így nem is volt szükség az óvatosságból beidézett tanuk kihallgatására és a bíróság rövid tanácskozás után havi 400 lei tartásdíjra kötelezte a fiatal apát. Ezzel az összeggel azonban a szakács nő nem volt megelégedve és felebbezést jelentett be. Felebbezésében arra hivatkozott, hogy gyereket gondosan kívánja nevelni, erre pedig nem telik a havi 400 leies tartásdíjból. Ezért a tartásdíj összegének havi 800 leire való felemelését kérte. A felebbezés ügyét még nem tárgyalta a bíróság, közben azonban sor került a büntetőperre is.

A korkülönbség miatt

A tegnap tartott törvényszéki tárgyaláson G. előadta, — hogy nem érzi magát bűnösnek. Csábitásról szó sem volt, mert a szakácsnő beleegyezett.

abba, hogy szerelmi viszonyt kezdjen vele. Ő egyébként hajlandó lett volna feleségül is venni gyermekének anyját, de szülei ellenezték a házasságot.

Miért hívták Francot Berlinbe

Fancot Berlinbe rendelték. Instruálni akarja Göring, azonkívül valószínűleg megmutatja neki a német haderő rettenetes erejét. Régi birodalmi politikai fogás el. Oda-hívják a gyanúflan jóbarátot és olyasmiket mutogatnak neki, amitől a jóbarát hasra esik meghatódik, sőt ne tagadjuk, meg is ijed. Így történt ez Schuschniggtól kezdve Mussoliniig, illetőleg Cianoig, aki dehogy is írta volna alá a megalázó német-olasz szerződéseket normális körülmények között. Vladimir D'Ormesson éppen most leplezi le a Figaróban, hogy a német-olasz katonai szerződés milyen határtalanul megalázó Olaszországra. A német hadsereg egy része állítólag három hadtest állandóan Olaszországban állomásozik, — így ügyel a jóbarátra Németország. — Ezek sem fognak még egyszer a háboru kellős közepén átpártolni az ellenséghez. —

Azonkívül német vezérkari tisztak ülnek az olasz vezérkarban és így tovább. Hitlerék megmagyarázták Cionnak: ha Olaszország nem etirál a német követelések előtt, Németország azonnal megtalálja

a maga retorzióit és Olaszország, mely már annyi kellemtelenséget okozott Angliának és Franciaországnak, nem számíthat semmiféle támogatásra ha Németország megszállja Dél-Írországot. Jobb lesz hát engedni. Ha pedig nem hisz, tekintsen ki az ablakon, nézze meg a német haderő egységes

Vonat elé vetette magát egy kolozsvári péksegéd

Kolozsvár, június 12. Tegnap hajnalban a járókelők a Dermata-üzemek előtt elhúzódó vasutvonal mentén össze-roncsolt fejü férfiholttestre bukkantak. A kiszállott rendőri bizottság megállapította, hogy a halott Domsa Augustin 32 éves kolozsvári péksegéd, aki Landesmann Sámuel Mercur ucca 17. szám alatti pékműhelyének alkalmazottja volt Domának június 10-én kellett volna katonai szolgálattételre jelentkeznie Gyulaféheváron. Gyenge, beteges ember volt, több ízben operálták gyomorfekéllyel és rendkívül lesoványult.

a nagy korkülönbség miatt. Ezért volt kénytelen felbontani az eljegyzést, de a csábítás ellen már csak a nagy korkülönbség miatt is tiltakozott, hiszen az asszonynak, aki 8 évvel idősebb nála, sokkal nagyobb élettapasztalata volt, semhogy el tudta volna csábítani.

Ezzel szemben a panaszos asszony előadta, hogy annak idején engedett a legény igéreteinek és csábításának. G. előtt senki sem udvarolt neki és így teljesen tapasztalatlanul esett áldozatul a legény csábításának. Ezért G. megbüntetését kérte, valamint 50.000 lei erkölcsi kártérítési igényt jelentett be.

G. védője arra hivatkozott, hogy a nagy különbség már eleve kizárja a csábítás lehetőségét. Nem tételezhető fel, hogy egy harmincéves nő, aki tíz év óta a városban él, tapasztalatlanabb legyen, mint a faluról jött 22 éves leány, aki egyébként is szavát akarta állani és csak szüleinek ellenzése miatt volt kénytelen visszalépni a házasságtól.

A törvényszék elfogadta ezeket az érveket és bűncselekmény hiányában felmentette G.-t a vád alól. Az ítélet még nem jogerős.

Saját termésü

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " vételnél 9 Lei

Marghitai Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. rúcnsl paíota

monstruozus felszereléseit és válasszon. A vendég elszédül és választja a szerződést. — Ugyanez lesz a Franco sorsa is. Aki egyszer Hitler vendége, az nem tud szabadulni a német erő varázsától. Ezért Franco berlini látogatása után nem nagyon várunk mást, mint a spanyol csatlakozást a tengelyhez. Ez is a benemavatkozás emlékére történik így....

totta a katonái behívás. Pénteken este elkészönt munkaadójától, aki megfelelő összeget adott neki az utra. Az estét valószínűleg valamelyik vendéglőben töltötte, aztán kiment a Dermata üzemi sorompóhoz és az egyik éjszakai vonat elé vetette magát. Az öngyilkos Domsa Augustinnal egyébként nem találtak bucsulevelet.

Selejtes kreppapir tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

HA AZ AMERIKAI FÉRFI SZERELMES AKAR LENNI LEISSZA MAGÁT

SULYOS KRITIKA AZ
AMERIKAI NŐGYAR-
LAG KÉSZÜLT CSODÁLATOS SZÉPSÉGÉRŐL. DOMERGUE A HIRE
FRANCIA FESTŐ BEMUTATJA ÉS LELEPLEZI TITKAIKAT

Newyorkból írják: Mióta legutóbb találkoztunk, Monsieur Domergue megváltoztatta utitervét. Nem utazott haza Párisba. Tele van rendelésekkel; ma Washingtonban festi Galss szenátori, holnap ifjabb Rondolph Hearst gyönyörű felesége ül műtermében portréjához. A Savoy Plaza főúri toronyapartemenjében, amelynek ablakából átlátni Newyork négy világtájának valamennyi felhőkarcolóját és szép időben ellátni a világkiállítás hófehér gömörítését és fel, északra, Harlem feketelaktáit avariui-ig, Jean Gabriel Domergue, a legdivatosabb francia arcképfestő, a párisi szépasszonyok szellemes és ötletes ábrázolója, folytatja Amerika meghódítását. Nincs a napnak annyi órája, ahány cocktail partyra, ebédre, vacsorára, sőt reggelire hivatalos Monsieur Domergue. De a mozgékony, jókedvű, szakállas kis francia festő azért megmarad vidám, szellemes, kritizáló kommentárjai mellett. Az amerikai szépasszonyok azért mégis imádják. Mert

olyan szépre festi őket, amilyenek lenni szeretnének...

— Azt hiszem, elmondhatom, hogy találkoztam Amerikában leggyönyörűbb leányaival és asszonyaival, — mesélte megszámlálhatatlan telefonbeszélgetései lebonyolítása közben, — de megmaradok amellett, amit az elején éreztem. Ezek a nők gyönyörűek, de sokkal inkább kémiai produktumok, mint élő asszonyok.

— Az európai asszony szépsége közelébe sem ér ennek a kifogástalan, megdöbbentő szépségnek, amit az amerikai átlagnő „produkál”. De

ez a szépség unalmas, mert nem változik.

A husz éves szép leány negyven éves korában is megmarad öreg kislánynak és ha az ember történetesen heiven éves korában ismét találkozik vele, megtörténhetik, hogy negyedik vagy hetedik férjét mutatja be, de szépsége, fiatalága és egész egyénisége megmarad ugyanolyannak, mint husz éves korában volt.

— Ez a változatlan szépség, amiről lepeegnek az évek a szerelem csalogásai, az egész élet szinte kibírhatatlan unalmas az európai férfi számára. Nem hiszem, hogy az amerikai férfi is túlságosan lelkesedik érte.

— Megértem, hogy az amerikai férfi

leissza magát, ha szerelmes akar lenni.

Megértem azt is, hogy ha megunta a feleségét, egyetlen választása van csak — elválni. Ha egyszer ismeri, változásban fejlődésben nem reménykedhetik többé. Nincs meglepetés, nincs váratlan fordulat. Ez a nő ugyanaz marad az évek során. Az európai nő változik, alakul, hozzádomul a férfihez. Egy francia nő annyira függ a környezetétől, hogy elég hogy más emberekkel ebédeljen, mint szokott és ebéd utánra egészen más nő lett belőle. Az amerikai nőt a házasság sem változtatja meg. Ugy lát-szik, ő is tudja ezt; ha nem tud kijönni, a férivel, nem csu-nál jeleneteket ő sem, felpak-kolja a holmiját — és elválik.

— Miben áll az amerikai nő az európai felett? — kérde-zem.

— A szépségben — feleli ha-bozás nélkül Domergue. —

Még ma sem tudok magamhoz térni a csodálkozástól, ha ezeket a tökéletes szépségű, tökéletes festő amerikai nőket látom. Különösen egy dolog különbözteti meg őket az európaiától. Az európai nő egyetlen élő egész. Az amerikai nőnek derékban ketté válik a teste, mint a méhnek. Valahogy a spanyol táncosokhoz hasonlíthatnám ezt a tünet-ményt. Gyakran gondolkoztam rajta, mi az oka, hogy egyetlen nemzet táncosa vagy táncosnője sem tudja igazán utánozni a spanyolokat. Rájöttem: a spanyol táncosnő lába külön életet él. Az amerikai nő igazi ruhája a két részbe szabott kosztüm. Talán egyetlen más nő sem tudja ezt a két részből álló ruhadarabot olyan eleganciával hordani, mint

a „két-részből-álló” festő amerikai nő...

Nem volna kérdés a német élettér, ha Németország visszakapná gyarmatait — válaszolta Göring tábornagy lapja HALIFAX csütörtöki beszédére

Berlin, június 12. Az „Essener National Zeitung”, amely Göring marsall szöcsöve, érdekes cikkben ismerteti a német kormánykörök álláspontját Halifax angol külügyminiszter csütörtöki beszédével kapcsolatban.

Az angol államférfiak legújabb megnyilatkozásait komoly mérlegelés tárgyává kell tenni — szól a cikk —, mert hosszú idő után most történik meg újból, hogy Londonból ismét békehangok hallatszanak. Németország tudatában van európai felelősségének és nem hagyja figyelmen kívül a béke vágy legcsekélyebb megnyilatko-zását sem. Az elmúlt napokban olyan események történtek, amelyek bizonyos mértékben valószínűsítik az angol kormány békegesztését. Ilyen esemény volt Pál jugoszláv régensherceg berlini látogatása, valamint a német—eszt és német—left megnevezésű német—left szerződés aláírása. Németország a maga részéről sohasem csapta be a tárgyalások ajtaját.

Ha Anglia visszafordul a romlásba vezető útról, akkor Németországot mindég készen találja arra, hogy teljesítse európai feladatait. Ha Anglia valóban hajlandó jóvátenni a múlt hibáit és tévedéseit, akkor azt a készségét könnyen bizonyíthatja, ha visszaadja a német gyarmatokat, vagy hozzájárul a versaillesi békeszer-

ződés Danzigra és a korridorra vonatkozó rendelkezései megváltoztatásához. Németország az angol békepolitika minden tényleges megnyilatkozását fenntartás nélkül elismeri és ebben az esetben nem volna többé probléma a német gazdasági élettér kérdése sem, hiszen a megoldás éppen a német gyarmatok visszaadása.

Június 12-én indul meg az új Bucuresti-Páris közötti légijárat

Bucuresti, június 12. Az Air France társaság június 12-én nyitja meg az új Bucuresti-Páris közötti légijáratot. A ba-

neasai repülőtérrel rendszeres repülőjárat lesz Páris felé, amelyet a 220 Bloch gép fog lebonyolítani.

Sidor lett Szlovákia vatikáni követe

Pozsony, június 12. A pápa hozzájárult Sidor volt szlovák miniszterelnöknek vatikáni kö-vetté való kinevezéséhez.

Ugyanakkor Ritter prágai nunciust pozsonyi nunciussá nevezték ki.

— Fantasztikus mennyire hiányzik az amerikai nőből az inspiráció. Model vagy kórista lány, uriaszony vagy színész-nő

egyféléképpen sablonos, hideg és részvétellen.

Nem olvad össze a környezetével, kívül marad a szórakozásain, unatkozó szemmel tekint a világba, akár színházban van, akár randevura érkezik, akár táncol... És ha mosolyog és ha örül, ez a mosoly és az öröm olyan, mintha vegyszertí gyárban készültek volna.

— Érdekes, hogy a levegő mennyire hat az idegekre is. Számtalan európai sztár, színésznő ismerem, aki egészen hozzádomult ehhez a világlághoz. Csakhogy ő szerencsére még tudnak változni, ha ismét visszakérülnek Európába.

Az amerikai nőre felirato-kat kellene ragasztani, ugyan úgy, mint gyönyörű gyümölcsökre: „Mindent a szemnek”. A gyönyörű, kíváncsi amerikai gyümölcsbe sem szabad beleharapni, ha az ember nem akarja elveszíteni az illúzióját. Mert a kíváncsi kül-sejű, gyönyörű gyümölcs — izetlen.

Aigner László.

MEGALAKUL A SFATUL NEGUSTORESC NAGYVÁRADI FIÓKJA

A nagyvárad kereskedők örömmel üdvözölték a gondolatot, mely új érdek-szervet teremt a Kereskedelmi Csarnok helyére. -- Eddig már ötszáz tagja van az egyesületnek. -- Margitta, Elesd és Szalárd is csatlakozott a mozgalomhoz

A Kereskedelmi Csarnok felosztása óta a nagyvárad kereskedőknek nem volt érdekképviseleti testületük. A kereskedők — többségi és kisebbségi egyaránt — akik hozzá voltak szokva ahhoz, hogy ügyes-bajos dolgaikkal az érdekképviseleti testületükhez forduljanak és onnan felvilágosítást kapjanak, vagy pedig ügyükben eljárjanak. Ilyen körülmények között erő-

sen érezték az érdekképviseleti testület hiányát és a kereskedők körében mind erőteljesebben megnyilatkoztak egy ilyen érdekképviseleti testület megalakításának a szükségessége. A kereskedők óhajának megnyilvánulásai szerint egészen széleskörű,

az összes kereskedőket magába foglaló, erőteljes és tekintélyes egyesület meg-

alakítására van szükség, amely mindenütt méltó módon és hatékonyan tudja képviselni a kereskedő érdekeket.

Elhatározták, hogy megalakítják Sfatul Negustoresc nagyvárad, illetve biharmegyei fiókját és

ez az egyesület a bukaresti központ égisze alatt alkalmas lesz arra, hogy megfeleljen hivatásának.

„Erdekeinket az összes erők egyesítésével védjük meg“

Az előkészítő bizottság elkészítette az alapító okiratot, amelyet Nagyvárad vezető kereskedői írtak alá. Az okirat körvonalazza az egyesület céljait és működési körét. Leszögezi az okirat, hogy

az egyesület kizárólag professzionális kérdésekkel foglalkozni

és célja kizárólag a kereskedő érdekek megvédése. A Sfatul Negustoresc-be való belépést pedig így indokolják:

„Abban a meggyőződésben, hogy a kereskedő érdekeket csak az összes erőknek egy egyesületben való egyesítésével tudjuk megvédeni, legjobb megoldásnak találjuk, ha csatlakozunk a Sfatul Negustoresc-hez és megalakítjuk annak nagyvárad fiókját“.

Az alapító okirat előírja, hogy az egyesület ügyeit a közgyűlésig 11 tagú bizottság vezeti, amelynek

hat többségi és öt kisebbségi tagja lesz.

Az egyesület alapítói gondoskodni kívánnak az egyesület tagjai közötti jó viszonyról és az alapító okiratban leszögezik, hogy

„őszinte együttműködést akarnak az egyesület összes tagjai között fajra és vallásra való tekintet nélkül“.

Sőt, a mai világban testvéries együttérzésre és kartársi jóindulatra példa adó módon a jövőre is gondolnak és írásba foglalják, hogy

„azt akarjuk, hogy az utódainkat is ezek az eszmék vezessék“.

„Szeretettel várjuk körünkbe az összes kereskedőket és iparosokat. Kijelentjük, hogy

nem foglalkozunk politikával és csak professzionális kérdésekkel fogunk foglalkozni.

KIK ÍRTÁK ALÁ AZ ALAPÍTÓ OKIRATOT?

Az alapító okiratot többek között a következő kereskedők és vállalatok írták alá: Faur Mihály, Bogdan Constantin, Sighet György, Andrányi Károly és fiai, Balázs Miklós, Carmen cipőgyár, Petrovics Mihály, Cziller Imre, Mezey János, Corbutiu Béla, Hategan Béla, (Wurst utóda), Lechner József, Dréher sörgyár, Andru Virgil, Costa János, Popper József, Czitter Lajos, Uzina chimica și alimentară (Moskovits ipartelepek) Stefánia malom, Costa Teodor, Farkas István (Apolló drogéria), Reichard Dezső, Dutu János és még számosan.

Az alakuló okirat aláírása

után megtették a további lépéseket az egyesület működésére vonatkozóan. Az okiratot felküldték Bukarestbe a központhoz és az ilfovi törvényszékhez, valamint a nagyvárad törvényszékhez az egyesület bejegyzése végett. Egyidejűleg megindult a szervezési munka is. A nagyvárad és biharmegyei kereskedők egyöntetűen az egyesület mellé álltak és

eddig már mintegy 450-en kérték felvételüket.

Ugy, hogy az egyesületnek már a tényleges megalakulása előtt

25 ezer spanyol menekült van még francia földön

(Párizs.) A francia sajtó közelebbi részleteket közöl a szenátus külügyi bizottságának üléséről. Az ülésen szóba került a spanyol-francia viszony. Ugyancsak megtárgyalták a Franciaországban élő spanyol menekültek kérdését. Bonnet külügyminiszter kijelentette, hogy a spanyol kormány gyorsított ütemben gondoskodik a menekültek hazaszállításáról. Franciaországban 500 ezer spa-

nyol menekült közül mindössze 25 ezer menekült tartózkodik még.

Ciano Spanyolországba látogat

(Madrid.) A spanyol távirati iroda, az E. S. E. hivatalosan közli, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter a közeljövőben Spanyolországba látogat.

csaknem ötszáz tagja van.

Kedden este lesz az alakuló gyűlés

A központból megérkezett a jóváhagyás és ennek az alapján az egyesület kedden este megtartja alakuló ülését. Az egyesület megalapítóinak levelei szerint az egyesület egyelőre nem választ elnököt, hanem az ügyeket a 11-es bizottságból választóti hármas intéző bizottság vezeti. A 41-es ideiglenes bizottság tagjait ki-nevezte a központ és a bizottság kedden ül össze. Az első bizottság tagjai a következők lesznek:

Andru Silviu, Bogdan Constantin, Cziller Lajos, Costa Joan, Corbutiu Ferenc, Fekete László, Faur Mihály, Hategan Béla, Krausz Samuel, Mezey János, Szirmai Lajos, Sighet György és Schwartz Márton.

A bizottság tükös szavazással választja a maga kezeiből az ügyvezető bizottság három tagját.

Az egyesület főtitkára a központ és az alapító tagok akaratából

Izsák Mihály, a főügyész pedig dr. Turla Miklós lesz.

A közgyűlést szeptemberben országos kereskedő kongresszus keretében tartják meg.

Az alakuló gyűlés után az egyesület azonnal megkezdí működését Rimanóczy-utca 8. száma alatt (telefon 3336) és minden ügyben a kereskedők rendelkezésére áll.

Az egyesület érdekkörét kiterjesztik a vidékre is és már is mindenfelől érdeklődés mutatkozik.

Margitta, Elesd, Szalárd kereskedői máris bejelentették, hogy megalakítják az ottani fiókot és csatlakoznak az egyesülethez.

Igy remélik, hogy az egyesületnek rövidesen több, mint ezer tagja lesz.

Az elképzelések szerint az egyesület életképessége biztosítva van és a Kereskedelmi Kamarának mintegy kisegítő szerve lesz. Az egyesület célja, az általános kereskedelmi kérdések intézése és az egyéni professzionális sérelmek orvoslása. Olyan célkitűzések, amelyek minden kereskedő érdeklődését az egyesület felé fordítja. (t. t.)

Mi okozta a „Thetis“ tragédiáját?

(London). A Sunday Times tegnapi számában ismerteti a Thetis tragédiája ügyében folytatott vizsgálat eredményét. A vizsgálat még a mai napig sem tudta pontosan megállapítani a szerencsétlenség okát, de az eddigi feltevések szerint a víz alá merülés pillanatában a torpedó-kilövőcső külső nyílását elfelejtették bezárni és így hatolt be a tengeralattjáróba a víz.

Öfelsége és Mihály nagyvajda jelenlétében ünnepelték a CFR fennállásának 70. évfordulóját

Bucuresti, június 12. A vasut giulestii stadionjában nagy ünnepélyességgel ülték meg a román vasutak hetven éves fennállásának jubileumát. Az északi pályaudvar, a nagy hid és a stadion közötti negyed már a kora reggeli óráktól talpon volt és figyelte az ünnepség előkészületeit. A stadion nézőtere az utolsó helyig megtelt. A nézők számát húszezerre becsülik.

A kormány tagjai Calinescu miniszterelnök vezetésével érkeztek meg és megjelentek a diplomáciai testület tagjai, a hadsereg vezérkari főnöke, Teofil Sidorovici országgyűlésparancsnok és a francia, német, angol, spanyol, görög és még hét más nemzet vasutársaságának képviselői. A vasuti zenekar hangjai mellett vonultak be a vasuti tisztviselőknek az ország különböző részeiből érkező küldöttségek, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának kék egyenruhájában, majd a vasuti sportegyesületek tagjai következtek, végül a vasuti repülő. A közönség a felvonulást nagy éljenzéssel fogadta.

Harsonák jelezték Öfelsége II. Károly király, Mihály nagy vajda trónörökös és Pál görög trónörökös érkezését. A hatalmas tömeg véget nem érő éljenzéssel fogadta az uralkodót és kíséretét. Öfelségét, a királyt, Calinescu miniszterelnök üdvözölte a kormány tagjai élén, majd Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter és a vasutigazgatóság vezetői mutatták be hódolatukat az uralkodó előtt.

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött. Ezután Ghelmegeanu miniszter beszélt a román vasutak fejlődéséről és az elért eredményekről.

Öfelsége a király, Mihály trónörökös, Pál görög trónörökös, a kormány tagjai és a diplomáciai kar kíséretében meglátogatta a vasuti országgyűlési épületet és bejárta a vasuti stadiónt. Nagy tisztelettel szemlélte meg azt a kis vonatot, amely

lyet teljes egészében a vasuti országgyűlés készítettek. A kis vonat hét vagonból áll, mindegyik hat személy számára való és egy „Országgyűlés”-nek keresztelt mozdony vontatja. Ezután az Uralkodó és kísérete a vasuti muzeumot látogatta meg. Itt Macovei vasuti vezérigazgató szolgált felvilágosításokkal. Az előkelő vendégek különös meglepetésüket fejezték

ki a belföldi ipar gyártmányai fölött.

A vasuti kulturpalota meglátogatása után a vasutas országgyűlés sportmutatványai következtek. Délután 2 órakor a vasut disztribúciót adott az Athene Palace termeiben. Az ebéden a külföldi küldöttségek és Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter vettek részt. A pohárköszöntőt Macovei vasuti vezérigazgató mondotta.

Halálos motorkerékpár baleset áldozata lett Windischgrätz Rudolf herceg

Bécs, június 12. Windischgrätz Rudolf herceget, az ismert nevű motorkerékpár versenyzőt pénteken halálos baleset érte. A herceg több versenyző társával a semmeringi országúton próbafutásokat végzett. Egyik ilyen futamán gépe belerohant Struhmer ver-

senyző gépébe. Az összeütközés következtében Struhmert is rendkívüli súlyos sérülés érte. Mindkettőjüket kórházba szállították, de mire a mentőkocsik Bécsbe érkeztek, Windischgrätz Rudolf herceg meghalt.

Ismét gyilkolt a „döglött gránát”

Bucuresti, június 12. A dolj-megyei Filiasi községben Jon Pestarel gazda egy háború idejéből származó gránátot talált kertjében. Gyermekei is köréje gyűltek és nézték, amint a

gazda a lövedékkel babrált. Közben a gránát felrobbant, Pestarelt és két gyermekét megölte, a harmadik gyermek súlyosan megsebesült.

Dr Szász Pál és dr Soós István a magyar parlamenti csoport helyettes elnökei

Bucuresti, június 12. A magyar parlamenti csoport pénteken délután tovább folytatta tanácskozásait. Bánffy Miklós, a csoport elnöke távolléte esetén helyettesítésével dr. Szász

Pált és dr. Soós Istvánt bízta meg. A parlamenti csoport titkári teendőit dr. Mikó Imre végzi.

A magyar képviselők és szenátorok pénteken délután tisztelgő látogatást tettek dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél. A látogatás alkalmával megtárgyalták a magyarság számos nagyfotosságu problémáját. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter legteljesebb jóindulattal biztositotta a magyar parlamenti csoport tagjait.

Veszek
Ócska ólmo
Cim a kladóban

Megkezdődik a rendszeres légi- járat az Atlanti óceán között

Newyork, június 12. Június 23-án utnak indul az első utas szállító repülőgép az Atlanti óceánon át Európa felé. Eddig csupán csomag és levél szállítás történt ezen a vonalon. — Amennyiben a repülőjárat társaság úgy találja, hogy az utas szállítás kifizetődik, a légi járatokat szaporítják.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 93

Harriet végre összeszedte erejét és kicsuszott az ölelésből. Első gondolata az volt, hogy vakon meneküljön.

Már a szobájába vezető ajtónál volt, amikor akaratlanul is hátrafordult és amit látott, az megállította.

Főnöke ugyanabban a tartásban állt, mint amikor átölelte; kinyújtott balkarját meghajlítva tartotta, jobbát fölemelte és az ujjakat még mindig kisé begörbítette. Mintha élettelen viaszbabu állott volna a szoba közepén és Harrietben a rémület minden más érzés fölé kerekedett. Nem engedte el a kilincset és többször, mind hangosabban nevéen szólította Chapman, aki azonban nem hallott s nem mozdult. Üveges pillantása a folyosóajtóra szegeződött és Harriet csak most vette észre, hogy az nyitva áll. Pedig biztos volt benne, hogy csukva volt, amikor belépett...

A fiatal leány sietve a mosdóhoz ugrott, megnedvesített egy törülközőt és Chapman veritékes homlokára tette, de ez nem hatott. A viaszszárga arc halálos-merev maradt, a kékes ajkat nem hagyta el — látszólag a legkisebb lehellet sem.

Harriet ijedten és tanácstalanul akart az első irodákból segítséget hozni, amikor különös, átható trilla hasított végig a ház csöndjén...

A félelmes hang miatt a fiatal leány lába a földbe gyökerezett, de újra életre keltette Chapman kővémeredt alakját. Először a fölemelt karok hullottak le, aztán lassan megmozgatta fejét s végre szín tért vissza halálsápadt arcába.

De pillantása egy ideig eszelős rémülettel kóválygott a szobában, mielőtt bizonytalanul megakadt a leányon.

— Mi történt? — kérdezte végre a teljesen összetört férfi, mialatt homlokához kapott. Remegő ajka néhány értelmetlen szót formált.

Harriet sokkal inkább az érthetetlen esemény, mint a férfi támadásának hatása alatt állott. Gyorsan széket tett alá és támogatta, miközben az remegő térdrel ereszkedett le.

— Ugy látszik, majdnem elájult, Mr. Chapman — mondta. — Talán jó lenne, ha néhány napig kimélné magát.

(Folyt. köv.)

22 ezer tengerész vonult fel Mussolini és az olasz király előtt

(Róma.) Mussolini olasz miniszterelnök rendeletet adott ki, melynek értelmében évente három nagy katonai parádét tartanak. Az egyik katonai ünnep a hadsereget illeti, a másik a légi haderőt, a har-

madik a tengerészetet. A tengerészeti ünnepély szombaton zajlott le a Via del Imperio, ahol 22 ezer tengerész vonult el a Duce és az olasz király előtt.

Nagyváradai pénzemberek aranycsempészését leplezték le Bucurestiben

Duplafenekű bőröndben csempészték az aranyat külföldre. Házkutatások, letartóztatások várhatók

Bucuresti, június 12. A fővárosi lapok jelentése szerint az illovi ügyészség nagyszabású aranycsempészés ügyében vezette be a vizsgálatot, amelynek szálai Nagyváradra vezetnek.

Ion Dura aláírással feljelentés érkezett az ügyészségre amely szerint

Bucuresti --- Nagyvárad és Budapest között rendszeres aranycsempészés folyik.

A feljelentés szerint Balla Béla nagyváradai lakos volt az összekötő ágens, aki

két nagyváradai pénzember megbízásából aranyat vásárolt össze kolozsvári és csernovici kereskedőktől, akik az aranyat Torda, Abrudbánya és Nagybánya környékéről szedték össze.

Balla Béla bucurestii Palace szállóbeli lakásán házkutatást tartottak, de semmit sem találtak. Házkutatást tartottak a Majestic szállóban egy közismert, volt nagyváradai palatulaidonos lakásán és itt sok aranyat és idegen valutát találtak.

A feljelentés szerint Balla duplafenekű bőröndben szállította az aranyat Budapestre, ahol Krausz Sándor és Czerer Viktor vették át és pengőt adtak érte.

Balla beismerő vallomást tett és bevallotta, hogy az aranycsempészés két év óta folyik.

A vizsgálatot a bucurestii vizsgálóbírósg folytatja tovább.

Juliusra tüzték ki a volt szalontai polgármester bűnügyi tárgyalását

Az ítéletábla többszöri tárgyalás után tegnap délelőttre tüzte ki az ítélet hirdetést Kovács Béla tanár volt szalontai polgármester ügyében. A volt polgármester ellen az volt a vád, hogy a város vagyonával hűtlenül gazdálkodott. A

törvényszék Kovács Bélát felmentette a vád alól. A tábla több tárgyalást tartott. Ítéletet azonban tegnap sem tudtak hirdetni. Elhatározták, hogy újabb iratokat szereznek be a prefekturáról és az újabb tárgyalást júliusra halasztották.

A turbinaárok vizébe fulladt egy marosvásárhelyi asszony

Marosvásárhely, június 12. Frunza Julia 50 éves idegbeteg asszony pénteken délelőtti sétaközben a turbina árok vize fölé hajolt, valószínűleg azért, hogy a szomszédját eloltsa. Közben az alacsony parton megcsuszott és beleesett a 6 méter mély vízbe. Frunza Julia nem tudott

uszni s mire segítségére siettek, már elmerült a habokba. Kihalászott holttestét beszállították a kórház halottasházába.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, hirdó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. időjárásjelentés, rádióhirdó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Felolvasás. 19.17 Gramofonlemez. 19.55 Felolvasás. — 20.10 Dumitrescu zenekar. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek. 22.15 Dalest. 22.40 Monfeu Péter román dalokat énekel. 23 Hírek. — 23.15 Vendégloji zene. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemez. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 17.10 Asszonyoknak 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Beszkártzenekar. 18.45 Előadás. 19.20 Előadás. 19.50 Orgonaszámok. — 20.15 Hírek. 20.30 Operaházi közvetítés. 22.10 Külügyi negyedóra. 22.25 Cigányzene. — 22.40 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Táncklemez. 1.05 Hírek.

Husz százalékkal fel-emelték a zsilvölgyi belegsegélyző nyugdíjasainak illetményeit

A hivatalos lap június 7-iki számában megjelent törvényrendelettel husz százalékkal felemték a zsilvölgyi belegsegélyző nyugdíjasainak illetményeit. A nyugdíjasok remélik, hogy ez a törvényrendelet régi jogaik elismerésének kezdetét jelenti. Miután ugyanis a betegsegélyző pénztár átvette az ugynevezett bányatársulada összes nyugdíjsait, a kérdéses

nyugdíjasok illetményeit három négy ízben is leszállították s ezáltal az eredeti nyugdíjösszeg 1934. óta mintegy 40—60 százalékkal csökkent. Ebben az időben a perek egész lavi-nája ndult meg s ezek a perek — minthogy az iratok még nem jutottak el a Semmitő-székhez — ezidőszert is folyamatban vannak.

Fényes nappal 45000 lejt vittek el a beiorók egy kolozsvári mészárszékből

Kolozsvár, június 12. Kellemtelen meglepetés érte Nagy Gyula fiatal kolozsvári mészáros. Déli záróra után hazament Baba Novac uccai lakására s amikor ebéd után újból visszatért üzletébe, megdöbbenve fedezte fel, hogy ismeretlen tettesek távollétében be

hatoltak üzletébe és az egyik fiókból ellopták 45.000 lei készpénzt. A tettesek álkulccsal nyitották ki az üzlet egyetlen, uccára nyíló ajtaját s így hatoltak be az üzletbe. A mészáros feljelentést tett a rendőrségnek és a rendőrség azonnal megindította a nyomozást.

Apróhirdetések

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jó szavaiósság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat Régi képekről élethű nagyítások Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Perfekt főzni tudó jómodoru mindenes szakácsné állandó jó helyre felvétetik. Cim a kiadóban. 1745

Cukrászsegéd felvétetik. Berecz cukrászda, Vlahuța ucca 6. 1820

Bevezetett helyre, az esti órákra, lehetőleg gyakorlott lapkihordót fixfizetéssel és melékjövdelemmel felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban, Piața Mihai Viteazul 4. 1784

Perfekt román boltiszolgát felvesz Andru cég. Regele Ferdinand ut Casa Naționala épület. 1819

Intelligens jómodoru ügynöknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

VÉTEL-ELADÁS

6-os Nicholson cséplőgarnitúra eladó. Nagy, Oradea. Str. Nistrului 14. 1814

Eladó mély gyermekkocsi és modern patefon 80 lemezzel. Str. Dr. Gheorghe Popa No. 40 1771

Eladó egy kétajtós, teljesen jóállapotban lévő hosszú ruhás szekrény. Szőke, Str. Alexandri No. 56. 1693

Egy teljesen jó állapotban lévő, férfi szürke, nyári öltöny eladó. Cim a kiadóban. 1630

Jókarban mély gyermekkocsi eladó. Str. Sft. Gabriel 9-a. 1815

KÜLÖNFÉLE

Multat, jelent, jövőt mondok 20 leiért és bármilyen bajaidban segíteni tudok. Moldova ucca 58-a. Oradea. 1817

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Ertekezni a tulajdonosnál d e. 8—10-ig Str. Franceza 12

Jóforgalmu kovácsműhely azonnalra kiadó. Kone József-né, Chișineu-Criș-Pădureni. 1816

LAKÁS

Kapualatti bejárattal uccai butorozott szoba azonnal kiadó. Nicolai Zsiga No. 7. 1818

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA